

A KÉK VÉRCSE (FALCO VESPERTINUS)

Eurázsiai elterjedésű faj, Magyarországtól nyugatra már nem fészkel. Habár globálisan nem veszélyeztetett, azért soroltuk az előzők közé mert az európai állomány jelentős része költ Romániában, így fontos feladatunk az itteni állomány fenntartása. Síkvidéki faj. Hazai állományának jelentős része Dobrudzsában illetve a Nyugati Alföldön él. Ez utóbbi szoros kapcsolatban van a kelet-magyarországi

állománnyal, mely egyben a faj legnyugatibb populációja. Az Erdélyi Medencében csak szorványosan, kisebb telepeken költ. Állományát veszélyeztető tényezők a nagyobb vetési varjú-telepek megszűnése, illetve a telepek környékén a legelők feltörése. Vonuló madár, a telet Kelet és Dél Afrikában tölti. Táplálékát rovarok képezik, ritkán nagyobb zsákmányt is megfog.

A KIS BÉKÁSZÓSA (AQUILA POMARINA)

Középkelt Európában honos, keleten Indiáig terjed a fészkelőterülete. Világviszonylatban nem veszélyeztetett, ennek ellenére különös figyelmet igényel, mivel

leggyakoribb sasunk, melynek állománya folyamatosan csökkenőben van. Síkvidéktől a dombvidékig lomblevelű erdőkben fészkel.

Költésbiológiája nagyon hasonlít a nagy békászósaséhoz, általában azonban elmondható az, hogy nem ragadkozik olyan mértékben a vizpartokhoz mint nagyobb rokona. Fészkenél az egyik legérzékenyebb ragadozómadarunk. Nagyon kis zavarás is meghiusíthatja a költést! Tápláléka többnyire

rágcsáló, de gyíkot, békát, ritkán madarat is fogyaszt.

Vonuló madár, a telet Afrikában tölti. Nagy csapatokba koncentrálódva vonul, ezért egész állományát jelentősen veszélyeztetheti egy, a vonulóúton illetve a telelőhelyen bekövetkezett változás.

2000

A PARLAGI SAS VÉDELMENEK ÉVE ROMÁNIÁBAN!

Kiadta a Milvus Csoport - a Román Madártani Egyesület
marosvásárhelyi fiókszervezete a British Ornithologists
Union támogatásával
Székhely: str. Belșugului nr. 35, 4300 Tg.-Mureș
Tel/Fax: +40 (0)65 164726
E-mail: milvus@netsoft.ro
Web site: <http://www.netsoft.ro/milvus>

ROMÁNIA VESZÉLYEZTETETT RAGADÓZÓ MADARAI

együtt a madarakért

A FEKETE SAS - NAGY BÉKÁSZÓ SAS (AQUILA CLANGA)

Eurázsiai elterjedésű ragadozó madár, költőterülete Ukrajnától Mongóliáig húzódik. Állományát pontosan nem ismerik, annyi azonban bizonyos, hogy folyamatosan csökken a vonulóhelyeken történő számlálások alapján. 1994-től tartozik a világviszonylatban veszélyeztetett fajok közé.

Romániai előfordulásáról relatív kevés adat van, ezekből messzemenő következtetéseket nem lehet levonni. A múltban szorványos fészkelését leírták, jelenleg annyi azonban bizonyos, hogy költőállománya (amennyiben beszélhetünk erről) nagyon kicsi. E faj helyzetének tisztázását nagyban nehezíti a nála jóval gyakoribb kis békászósassal való hasonlósága. A rendelkezésünkre álló adatok alapján jelenleg mint vonuló, kóborló fajt említhetjük. A legnagyobb

valószínűséggel az ország északkeleti régióiban költ. Védelmét a fészkek felfedezésével és minden esetben lokálisan a költés biztosításával lehet elérni.

Síkvídtől a dombvidékig lombszevélű erdőkben költ, mindig ott ahol a közelben vizes területeket talál. Jobban ragaszkodik a nedves rétekhez, vízpartokhoz mint a kis békászósas, ezért állományának fenntartása csak az ártéri erdők megóvásával oldható meg. Fészket a lombkoronába vagy annak alsó részébe teszi. Költési periódusa májustól júliusig tart, tojásainak száma 2, ezekből azonban csak az idősebb fiókák repülnek, ez 4-5 éves

korában válik ivaréretté. Táplálékát többnyire rágcsálók teszik ki de zsákmányol madarat, kételtűt és hüllőt is.

A PARLAGI SAS (AQUILA HELIACA)

Eurázsiai elterjedésű faj. Európában az egyetlen jelentős populációnak a szlovák-magyar határ két oldalán elhelyezkedő kárpát-medencei tekinthető. Ennek védelme nagy jelentőséggel bír, hiszen ettől függ e faj fennmaradása földrészünkön. Más helyeken található valamennyi állománya valószínűleg kicsi ahhoz, hogy önfenntartó legyen. Hazánkban átfogó felmérés még nem történt, adataink szerint állományát kis szigetszerű populációk illetve párok teszik ki. A faj fennmaradása csak ezek felfedezésével, a fészkek egyenkénti védelmének biztosításával oldható meg. A kotló parlagi sas különösen érzékeny a zavarásra. Elég, ha néhány

Vonuló madár, a telet DK Európában illetve Kelet Afrkában valamint Középkeleten tölti.

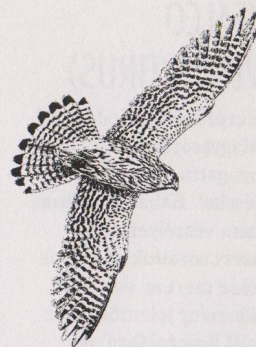
alkalommal kényszerül elhagyni a fészket, ez már megfűsölhatja a költést!

Középhegységeken, dombvidékeken, nagy kiterjedésű legelők közelében telepszik meg. Fészket fészkeportokban, vagy ha erdőben, annak mindig a lombkorona felső részében vagy annak szélén építi, ahová könnyedén ki és be tud szállni, illetve vadászterületére jó kitekintése nyílik. Fészkelése áprilistól júliusig tart, tojásainak száma 1-3 a kotlás kb. 43 napig tart, a fiókák 55-60 napot töltenek a fészkekben. A parlagi sas 4-5 éves korában válik ivaréretté. Táplálékának jelentős részét rágcsálók teszik ki. Az öregek egész évben a fészkek környékén tartózkodnak, a fiatalok vonulók, a telet Egyiptomban töltik.

A FEHÉRKARMÚ VÉRCSE (FALCO NAUMANNI)

Földrészünkön számottevő állománya csak a Földközi-tenger térségében él. Ezen kívül megtalálható Észak Afrika egyes részein, keleten Közép Ázsiáig elterjedt. Európában a spanyolországi állománya a legjelentősebb, de az utóbbi években itt is drasztikus csökkenést mutattak ki. A kontinensünk belsejében csak kis elszigetelt populációi maradtak fent. A költőterületen elvégzett szakszerűten rovarirtás (ami a fajt legjobban fenyegeti) akár az egész kolóniára halálos kimenetelű lehet. Nem elhanyagolandó a fészkelőhelyen bekövetkezett változások, a vonulás és telelés ideje alatt károsan ható tényezők sem.

Korábbi munkákban említik mint fészkelő fajt, de Romániából az utóbbi évekből nincs feljegyzés költéséről. Átfogó állományfelmérés szükségeltetik az esetleges kolóniák felderítésére és

védelmének biztosítására. Adataink nem elégségesek ahhoz, hogy következtetéseket vonhassunk le belőlük.

A fehérkarmú vércse a kék vércséhez hasonlóan telepesen költ, ami még sebezhetőbbé teszi. Külföldi irodalom szerint nyitott területek kedvelője, elhagyott épületeken fészkel, de gyakran elfoglal elhagyott varjú és szarkafészkeket is. Költési periódusa június-augusztusra tehető, fészkealjja 3-4 tojásból áll. Táplálékát majdnem kizárólag rovarok képezik, ritkán zsákmányol gyíkot és kisemlőst.